

Presă și informare

Tribunalul Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 199/21
Luxemburg, 10 noiembrie 2021

Hotărârea în cauza T-495/19,
România/Comisia

Tribunalul respinge acțiunea României împotriva deciziei Comisiei de înregistrare a propunerii de inițiativă cetățenească „Politica de coeziune pentru egalitatea regiunilor și menținerea culturilor regionale”

Tribunalul se pronunță pentru prima dată cu privire la caracterul atacabil al unei decizii a Comisiei de a înregistra o astfel de propunere

La 18 iunie 2013, propunerea de inițiativă cetățenească europeană (ICE) intitulată „Politica de coeziune pentru egalitatea regiunilor și menținerea culturilor regionale” a fost prezentată Comisiei Europene¹. Aceasta viza, potrivit informațiilor furnizate de organizatorii săi, ca Uniunea Europeană, în cadrul politicii de coeziune, să acorde o atenție specială regiunilor cu caracteristici etnice, culturale, religioase sau lingvistice care sunt diferite de cele ale regiunilor învecinate.

Printr-o decizie din 25 iulie 2013², Comisia a respins cererea de înregistrare a propunerii de ICE în litigiu pentru motivul că aceasta se afla vădit în afara sferei sale de competență care să îi permită prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor. Acțiunea în anulare introdusă împotriva acestei decizii a fost respinsă de Tribunalul Uniunii Europene³. Sesizată cu recurs, Curtea a anulat hotărârea Tribunalului, precum și decizia din 25 iulie 2013⁴.

La 30 aprilie 2019, Comisia a adoptat o nouă decizie prin care a procedat la înregistrarea propunerii de ICE în litigiu⁵. România a introdus o acțiune în anulare împotriva acestei decizii.

Tribunalul respinge acțiunea României și abordează, pentru prima dată în mod explicit, chestiunea caracterului atacabil al unei decizii a Comisiei de a înregistra o propunere de ICE. Acesta aduce de asemenea precizări, pe de o parte, cu privire la caracteristicile controlului exercitat de Comisie în vederea adoptării unei astfel de decizii și, pe de altă parte, cu privire la natura controlului de legalitate al Tribunalului asupra respectivei decizii.

Aprecierea Tribunalului

În ceea ce privește admisibilitatea acțiunii, Tribunalul examinează caracterul atacabil al deciziei atacate⁶. Acesta amintește mai întâi procedurile și condițiile necesare pentru prezentarea unei ICE și arată că decizia atacată urmărește să producă efecte obligatorii față de organizatori, de instituții și de statele membre în cauză. Astfel, în ceea ce îi privește pe organizatori, decizia de înregistrare declanșează mecanismul de colectare a declarațiilor de susținere și le furnizează, printre altele, în

¹ Propunere prezentată în conformitate cu articolul 11 alineatul (4) TUE și cu Regulamentul (UE) nr. 211/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 privind inițiativa cetățenească (JO 2011, L 65, p. 1, denumită în continuare „propunerea de ICE în litigiu”).

² Decizia C(2013) 4975 final a Comisiei din 25 iunie 2013 de respingere a înregistrării propunerii de inițiativă cetățenească intitulată „Politica de coeziune pentru egalitatea regiunilor și menținerea culturilor regionale”.

³ Hotărârea din 10 mai 2016, Izsák și Dabis/Comisia, [T-529/13](#) (a se vedea [CP nr. 50/16](#)).

⁴ Hotărârea din 7 martie 2019, Izsák și Dabis/Comisia, [C-420/16 P](#) (a se vedea [CP nr. 24/19](#)).

⁵ Decizia (UE) 2019/721 a Comisiei din 30 aprilie 2019 privind propunerea de inițiativă cetățenească intitulată „Politica de coeziune pentru egalitatea regiunilor și menținerea culturilor regionale” (JO 2019, L 122, p. 55, denumită în continuare „decizia atacată”).

⁶ În sensul articolului 263 TFUE.

primul rând, dreptul de a prezenta ICE Comisiei și de a o explica în detaliu⁷, în al doilea rând, dreptul de a solicita Comisiei să prezinte comunicarea menționată la articolul 10 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 211/2011⁸ și, în al treilea rând, dreptul de a prezenta ICE în cadrul unei audieri publice la Parlamentul European. Aceste drepturi, care iau naștere în favoarea organizatorilor, constituie în același timp obligații pentru instituțiile în cauză, întrucât Comisia este obligată să îi primească pe organizatori și să își prezinte comunicarea privind ICE, iar Parlamentul să organizeze o audiere publică. În ceea ce privește statele membre în cauză, decizia de înregistrare a unei propuneri de ICE dă naștere obligației lor de a autoriza colectarea declarațiilor de susținere, de a le verifica și de a le certifica.

Pe de altă parte, Tribunalul precizează că decizia de înregistrare a unei propuneri de ICE nu constituie un act pregătitor sau intermediar al cărui obiectiv ar fi pregătirea adoptării de către Comisie a comunicării sale privind ICE. Astfel, decizia de a înregistra o propunere de ICE implică o primă apreciere a acesteia pe plan juridic și nu aduce atingere aprecierii efectuate de Comisie în cadrul comunicării sale privind ICE, care cuprinde, printre altele, „concluziile juridice și politice” ale acesteia. Tribunalul arată că, potrivit jurisprudenței⁹, valoarea adăugată specifică a mecanismului ICE nu rezidă în certitudinea rezultatului său, ci în posibilitățile și în oportunitățile pe care le creează pentru cetățenii Uniunii de a declanșa o dezbateră politică în cadrul instituțiilor acesteia, fără a trebui să aștepte inițierea unei proceduri legislative. Or, dezbateră politică atât cu cetățenii, cât și cu instituțiile are loc în special în cursul campaniei prin care se urmărește obținerea declarațiilor de susținere, în cadrul reuniunii cu Comisia și cu ocazia audierii publice la Parlament. Mai precis, această dezbateră rezultă din decizia de înregistrare a unei propuneri de ICE și din procedura care urmează și are loc înainte de adoptarea de către Comisie a comunicării sale privind ICE. Prin urmare, asemenea deciziei atacate, această decizie este rezultatul unei etape specifice în procesul de ICE care produce efecte juridice obligatorii distincte de cele produse de comunicarea privind ICE și constituie, la fel ca această comunicare, un act atacabil, în sensul articolului 263 TFUE.

Pe fond, Tribunalul examinează, în primul rând, condițiile de înregistrare a unei propuneri de ICE și în special pe cea referitoare la aspectul dacă o astfel de propunere intră în sfera de competență a Comisiei¹⁰. În acest context, el amintește caracteristicile examinării pe care trebuie să o efectueze Comisia în temeiul acestei condiții de înregistrare a unei propuneri de ICE.

Primo, Tribunalul amintește că, pentru a asigura un acces ușor la ICE, Comisia este abilitată să refuze înregistrarea unei astfel de propuneri numai dacă, având în vedere obiectul și obiectivele sale, ea se află vădit în afara sferei de competență a acestei instituții în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor.

Secundo, Tribunalul precizează că există o distincție între examinarea pe care Comisia este obligată să o efectueze în temeiul condiției de înregistrare referitoare la aspectul dacă o propunere de ICE intră în sfera sa de competență și cea pe care această instituție este obligată să o efectueze în cadrul comunicării privind ICE. Astfel, în cadrul examinării acestei condiții de înregistrare, Comisia trebuie să se limiteze la a examina dacă, din punct de vedere obiectiv, măsurile propuse în cadrul ICE în cauză ar putea fi adoptate în temeiul tratatelor și nu este obligată să verifice dacă se face dovada tuturor elementelor de fapt invocate și nici dacă motivarea care se află la baza propunerii și a măsurilor propuse este suficientă. Decizia de înregistrare a unei propuneri de ICE implică o primă apreciere asupra acesteia pe plan juridic și nu aduce atingere aprecierii efectuate de Comisie în cadrul comunicării sale privind ICE, care consacră poziția sa definitivă cu privire la faptul dacă va prezenta sau nu o propunere de act juridic al Uniunii ca răspuns la ICE în discuție. Prin urmare, Comisia nu poate refuza înregistrarea unei propuneri de ICE decât dacă, în cadrul examinării respectării condiției de înregistrare referitoare la aspectul dacă o propunere de ICE intră în sfera sa de competență, ajunge la concluzia că poate fi total

⁷ Regulamentul nr. 211/2011, articolul 9 primul paragraf și articolul 10 alineatul (1) litera (b).

⁸ În temeiul acestei dispoziții, la primirea unei ICE, Comisia, în termen de trei luni, își prezintă într-o comunicare concluziile juridice și politice privind ICE, acțiunile pe care intenționează să le întreprindă, dacă este cazul, precum și motivele acțiunilor sau ale refuzului de a acționa (denumită în continuare „comunicarea privind ICE”).

⁹ Hotărârea din 19 decembrie 2019, Puppink și alții/Comisia, [C-418/18 P](#), punctul 70 (a se vedea [CP nr. 160/19](#)).

¹⁰ Regulamentul nr. 211/2011, articolul 4 alineatul (2) litera (b).

exclusă posibilitatea de a prezenta o propunere de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor. În schimb, dacă Comisia nu poate ajunge la o astfel de concluzie, ea este obligată să înregistreze propunerea de ICE în discuție pentru a permite dezbaterea politică în cadrul instituțiilor declanșată în urma acestei înregistrări.

În al doilea rând, pronunțându-se cu privire la aspectul dacă Comisia ar fi identificat în mod corect conținutul propunerii de ICE în litigiu, Tribunalul constată că această propunere este prezentată corect în decizia atacată și că nu a existat nicio denaturare a conținutului său. Astfel, în conformitate cu jurisprudența¹¹, Comisia a examinat din punct de vedere obiectiv măsurile propuse, avute în vedere *in abstracto*, limitându-se în esență la a prezenta obiectul și obiectivele propunerii de ICE în litigiu și la a constata că această propunere ține de politica de coeziune a Uniunii.

În al treilea rând, Tribunalul respinge critica referitoare la existența unei rezerve în aprecierea Comisiei. Într-adevăr, Tribunalul subliniază că, pentru a asigura un acces ușor la ICE, Comisia poate, dacă este cazul, să procedeze la o „încadrare”, la o „calificare” sau chiar la o înregistrare parțială a propunerii de ICE în cauză pentru a asigura accesul ușor la aceasta, cu condiția să respecte obligația de motivare care îi revine, iar conținutul acestei propuneri să nu fie denaturat. Astfel, acest mod de a proceda permite Comisiei ca, în loc să refuze înregistrarea unei propuneri de ICE, să o înregistreze în mod calificat, pentru a menține efectul util al obiectivului urmărit de Regulamentul nr. 211/2011.

În al patrulea și ultimul rând, pronunțându-se cu privire la aspectul dacă articolele 174-178 TFUE ar putea constitui un temei juridic pentru o acțiune a Uniunii în sensul urmărit prin propunerea de ICE în litigiu¹², Tribunalul arată că Comisia nu a săvârșit nicio eroare atunci când a concluzionat în decizia atacată că propunerea de ICE în litigiu, în măsura în care viza prezentarea de către ea însăși a unor propuneri de acte juridice care stabilesc sarcinile, obiectivele prioritare și organizarea fondurilor structurale și cu condiția ca acțiunile care urmează să fie finanțate să conducă la consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii, nu se afla vădit în afara sferei sale de competență.

MENȚIUNE: Împotriva deciziei Tribunalului se poate declara recurs la Curte, numai pentru motive de drept, în termen de două luni și zece zile de la comunicarea acesteia.

MENȚIUNE: Acțiunea în anulare are ca obiect anularea acelor acte ale instituțiilor Uniunii care sunt contrare dreptului Uniunii. Cu respectarea anumitor condiții, statele membre, instituțiile europene și particularii pot sesiza Curtea de Justiție sau Tribunalul cu o acțiune în anulare. Dacă acțiunea este întemeiată, actul este anulat. Instituția autoare a actului trebuie să ia măsuri pentru a elimina eventualul vid juridic creat prin anularea acestuia.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Tribunalului.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

¹¹ Hotărârea C-420/16, citată anterior.

¹² Aceste articole fac parte din titlul XVIII din Tratatul FUE, care privește coeziunea economică, socială și teritorială.